

milieutips

Biociden in mijn
tuin?

Nee bedankt.

Een van de rijkst gevulde rekken in tuincentra en doe-het-zelfwinkels is het rek met de bestrijdingsmiddelen: insecticiden (tegen insecten), herbiciden (tegen onkruid) en fungiciden (tegen schimmels). Al die biociden (letterlijk: leven-doders) worden dan ook gretig gekocht - ook al zijn ze niet goedkoop -, want de alternatieve bestrijdingsmiddelen zijn niet zo talrijk vertegenwoordigd en weinig gekend. Laat staan dat je er informatie zou vinden over een andere mentaliteit i.v.m. "ongedierte" en "onkruid". Dat doen we dan maar in deze milieutip.

Waarom wij bestrijden

We bestrijden levensvormen die op een bepaalde plaats door ons niet gewenst zijn. Schadelijke insecten en schimmels voor onze groenten, wilde planten tussen onze aanplantingen. We lokken dat zelf uit, want ons planten en zaaien druist in tegen wat de natuur op die plaats zou doen. Zoveel mogelijk de natuur volgen, zeker in de siertuin, is al één manier om niet te moeten bestrijden: de natuur zorgt dan zelf voor evenwicht. Maar vaak geven we natuurlijke "regelaars" geen kans. Als we rupsen en insecten doodspuiten, wat moeten vogels, egels, spitsmuizen, kikkers en sluipwespen dan eten? Ze keren de tuin de rug toe, zodat we moeten blijven spuiten.

Nadelig bijwerkingen

De gevolgen van biociden gaan verder dan wat we willen bestrijden:

- Andere, nauw verwante maar onschadelijke of zelfs nuttige soorten leggen mee het loodje.
- Insectenetters, zoals mezen, vinden veel minder voedsel en vlinders die aan bepaalde (on)kruiden gebonden zijn, moeten verdwijnen.
- Producten komen op de grond en in het grondwater terecht, drinkwaterputten raken verontreinigd en worden onbruikbaar.

Biociden (chemische bestrijdingsmiddelen) worden in de eerste plaats gebruikt in de professionele land- en tuinbouw. Dat gebeurt helaas nog steeds massaal. De nadelen daarvan zijn bekend: giftige resten ervan in fruit en groenten, vergiftiging van bodem en grondwater door uitspoeling, verstoring van het natuurlijk evenwicht en resistentie bij de te bestrijden plagen. Redenen genoeg om niet zelf nog méér biociden de wereld in te sturen, bv. in je moestuin of zeker niet in je siertuin.

Met andere ogen kijken

Veel bestrijdingsmiddelen worden overbodig zodra je niet meer kijkt met de blik die reclame en kuddegeest dicteren. Is een spontaan opschietende plant wel zo storend? Hij kan op een subtiele manier mooi zijn maar ook lekker of geneeskrachtig! Sommige rupsen of insecten horen gewoon van nature bij de sierplanten die je gekozen hebt, ze maken deel uit van een ecologisch geheel.

En mislukt een bepaalde groente al eens of is het fruit soms maar van "tweede keus", dan nog blijft je winst groot. Je weet immers zeker dat je gezondheid en die van je huisgenoten geen gevaar loopt, en dat je meewerkt aan een gezond milieu.

belet dat het ontkiemt: met een dikke laag houtsnippers tussen je gewenste planten, met een kraag van jute of ander materiaal rond stammetjes, met gronddoek. Of zorg voor concurrentie door (streekeigen) bodembedekkers te planten (bv. klimop, maagdenpalm, ...) die spontane plantengroei zullen onderdrukken.

- Groenten kun je beschermen met fysieke barrières. Zo kun je over kolen een beschermend vliesdoek of folie aanbrengen zodat koolwitjes en andere vlinders er niet bij kunnen en je van de rupsen gespaard blijft. Slakken houd je weg door een soort van serre van een plastic fles of door houtas rond groenten.

- Vruchtwisseling (geen planten van dezelfde familie elk jaar op hetzelfde plekje telen) of combinatieteelt (mengen van verschillende groentesoorten) werken preventief t.o.v. sommige ziekten of aantastingen.

- Biologische bestrijdingsmethodes door het inbrengen nuttige insecten (bv. sluipwespen) door het aantrekken van natuurlijke vijanden brengen ook een stuk soelaas - een houtstapel waar egels en spitsmuisjes zich veilig voelen, een dichte haag waar insectenetende vogels graag broeden.

- Voor specifieke problemen of technieken kun je terecht bij gespecialiseerde verenigingen zoals VELT (vereniging voor ecologische land- en tuinbouw 02-281 74 75).

- Regenwater voert biociden mee naar grachten en beken, waar ze andere levensvormen aantasten.
- Bij mensen die vaak in contact komen met bestrijdingsmiddelen neemt de vruchtbaarheid af.
- Zelfs na een wachttijd blijven restjes biociden achter in behandelde groenten.
- Wat als kinderen zonder nadenken een bespotten tomaat of appel plukken? Of als de nieuwsgierige baby wel eens wil proeven van die kleurige slakkenkorrels?

Een tuin zonder biociden

Voor de meeste problemen bestaan eenvoudige en niet giftige oplossingen:

Andere tips, bv. over houtsnippers en aanplantingen in de tuin, vind je op de website van de provincie Vlaams-Brabant: www.vl-brabant.be/leefmilieu. Of vraag ernaar bij je gemeentebestuur.